

Kaynak: Harvard Business Review

Tarih: 10.08.2017

İş Yerinde Dostluk Bazen Aldatıcı Olabilir

Yazan: Emma Seppala, Marissa King

İş yerinde hangi sıklıkla aşağıdaki diyalogu yaşadınız?

- *Nasılsın?*
- *İyiyim. Sen?*
- *Ben de iyiyim.*

Bu, aslında içten içe ölse bile, her gün bağlı kaldığımız bir senaryo.

Eğer üstünkörü çene çalmanın ötesine hiç geçmiyorsanız, iş arkadaşlarınızla gerçek bağlar oluşturmak zordur. Hâl böyle olunca, “iş yerinde çok iyi bir arkadaş” sahip olan insanlar daha mutlu ve sağlıklı olmakla kalmıyor; ayrıca işlerine 7 kat daha fazla bağlı oluyorlar. Dahası, iş yerinde arkadaşına sahip olduğunu söyleyen insanların verimliliği, iş yerinde kalma isteği ve iş memnuniyeti; iş yerinde arkadaş olmayanlara göre daha yüksek seviyede.

Birçok şirket, ping-pong masaları, ücretsiz öğlen yemekleri veya kurumsal etkinlikler ile ofis bağlarını güçlendirmeye çalışıyor; ama gerçek şu ki çoğumuzun iş yerinde yakın bir arkadaşı yok. Pew ve American Life Project tarafından yapılan bir araştırmada katılımcıların sadece yüzde 12’sinin en yakın bağlantıları profesyonel yaşamlarındaki insanlardı. Eğer bu sayıyı, katılımcıların hayatındaki önemli insanlara genişletecek olursak sonuçlar arasında muhteşem bir fark olmayacak. Ankete katılan insanların sadece yüzde 19’unun iş arkadaşlarıyla kayda değer bir ilişkisi vardı.

Bu durum özellikle Amerikalılara özgü görünüyor. Amerika’da bir iş arkadaşıyla seyahate çıkmak neredeyse hayal edilemez –çalışanların yüzde 6’sından daha azı, iş arkadaşlarıyla ilişkilerini bu seviyeye getirebiliyor. *Clash: How to Thrive in a Multicultural World*’ün yazarı ve Stanford profesörü Hazal Markus tarafından yapılan bir araştırmada, bu gerçeğin, diğer birçok kültürde var olan birbirine bağlı olma özelliğinden ziyade; bizim kültürümüzdeki şiddetli bağımsızlık eğiliminden dolayı olduğu savunuluyor. Polonyalıların dörtte birinden fazlası ve Hintlerin yarısına yakını bir iş arkadaşıyla seyahat etmiştir. Peki, Amerikalı çalışanların kaçırdığı bir şeyler mi var?

Araştırma gösteriyor ki yemekten ve barınmadan sonra, ait olma temel insan ihtiyaçlarından biri. Günde 8 ila 9 saatimizi (ev ve iş yeri arasındaki ulaşım süresini katmadan) iş yerinde geçirdiğimiz göz önüne alınacak olursa; iş dışında sosyal ihtiyaçlarımızı karşılamak için oldukça az bir zaman kalıyor. Çalışmadığımız zamanlarda da ya ailemizle ilgileniyoruz, ya günlük işlerle uğraşyoruz ya da şayet yapabiliyorsak biraz dinlenmeye çalışıyoruz. Zamanımızın oldukça büyük bir bölümünü harcadığımız iş yeri, ihtiyacımız olan pozitif bağları güçlendirmek için ideal bir yer; sadece huzurumuz için değil ayrıca verimlilik ve sağlık için de...

Tüm bunlarla birlikte, iş yerinde arkadaşlık bir nedenden dolayı karmaşıktır: Olumlu yanları olduğu gibi, olumsuz yanları da olabilir. Görevdaşlarıyla arkadaş olan insanların iş yerinde performansları daha yüksek olabilir fakat bununla birlikte bu kişiler, duygusal olarak daha fazla tükenmiş olduklarını ve

arkadaşlıklarını korumakta zorluk çektiklerini belirtiyorlar. İş arkadaşları arasında bir çatışma (kaçınılmaz olarak) doğduğunda, arkadaşlardan oluşmuş bir takımda bu çatışmalar negatif sonuçlara yol açarken; eski arkadaşlardan oluşmayan takımlarda sonuçlar pozitif olur.

Acı gerçek ise, bir miktar kayıp olmadan işte arkadaşlık edinmenin mümkün olamayabileceği. Arkadaşlık ve iş arasındaki sınır bulanıklaştığında bazı karışıklıklar ortaya çıkabilir. İş sorumlulukları sosyalleşmeden öncelikli olmalıdır. Yöneticilerin ve liderlerin görev vermeye devam edebilmeleri ve hiyerarşideki rollerine saygı duyulması gerekir. Performans değerlendirmeleri güvenilir ve dürüst bir şekilde olmalıdır. Rekabet çoğunlukla iş yeri kültürünün bir parçasıdır (Örneğin, siz ya da görevdaşınız terfi ettirecek mi?) ve bu rekabet güvensizlik veya fazla yakınlaşma isteğine yol açabilir. Tüm bunlardan öte, yöneticileri olduğunuzda arkadaşlığınız bunun üstesinden nasıl gelecek?

Tüm bu faktörlerin yanında açığa çıkarak zarar görme korkusu da vardır, açığa çıkmak sizi daha zayıf veya daha az yetkin gibi gösterir, daha kötüsü ise bu yüzden sırtınızdan bıçaklanmanızdır.

Son olarak, profesyonel görünme ve davranma ihtiyacı, birileriyle fazla gayri resmi olmama veya senlibenli olmama arzusu yaratır -sonuçta "profesyonel mesafe" insanların size olan saygısını sürdüreceğini garanti altına alır. Bunların hepsi işte arkadaşlığı zor veya en azından biraz korkunç hale getirebilir.

Belki de bu sebeptendir ki iş yerinde arkadaşlara sahip olmanın faydalarına karşın, bazı insanlar hâlâ bundan kaçınmayı seçiyor. Bazıları, iyi arkadaşları aynı iş yerinde olduğunda rahat hissetmiyor. Daha resmi ilişkileri olmasını daha faydalı buluyorlar. Ve bu anlaşılır bir durum. İş yerinde arkadaşına sahip olmanın faydalarından birçoğu hassasiyet, güvenilirlik ve merhamet gibi değerlerden kaynaklanıyor. İlişkilerden ziyade bu değerleri pekiştirmek, ortamda gerçek arkadaşlar olmasa bile, çalışma alanlarının "dost canlısı" hissettirmesine yol açar. Dahası, University of Chicago profesörü ve Loneliness'ın yazarı John Cacioppo tarafından yapılan bir araştırmaya göre, sosyal bağlardan kaynaklı gerçek sağlık ve mutluluk, etrafınızda kaç tane arkadaşınız olduğundan daha az etkilenirken onlara ne kadar bağlı hissettiğinizden daha fazla etkileniyor (sonuçta kalabalıkta da yalnız hissedebilirsiniz). Bu yüzden gerçekten en önemlisi, bağlanmanın ve arkadaşlığın o içsel ve öznel hissini duymak.

Bazı insanlar, bu saydığımız gerekçelerden dolayı iş yerinde arkadaş edinirken karasız olacaksa da; sosyal bağlar kurmak temel insani ihtiyaçlardan biridir. Bütün arkadaşlıklar zor zamanlar geçirir. İş arkadaşlıkları ise sadece bu zor zamanları biraz daha farklı geçirir.

Harvard Business Review Türkiye'nin internet sitesinden alınmıştır. İlgili yazıya ulaşmak için lütfen tıklayınız.